

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

X. EVFOLYAM, 286. SZÁM

ARA 50 FILLER

VASARNAP, 1953 DECEMBER 6.

A megyei gépállomások soronkövetkező feladatai

A hajdú-biharmegyei gépállomások tavaszi és nyári tervüket teljesítették. Most az őszi munkák idején azonban nagyon sok talajmunkával adósok maradtak, különösen az őszi mélyszántásban komoly a lemaradásuk. Amellett, hogy a termelészövetkezeteknek nem teljesítették a vállalt munkákat, az egyénileg dolgozó parasztnak is adósok. Összesen mintegy 50 ezer katasztrális hold őszi mélyszántást nem végeztek el. Tehát nem teljesítették a nagy feladatot, amit a párt és a kormány programja a gépállomások elé tűzött ki célul, bár a megyei igazgatóság tett intézkedéseket a munka megjavítása érdekében, ez azonban igen kevés volt. A tervteljesítést nem az objektív okok akadályozták, nem a gépek túlterheltsége — amire az igazgatóság szívesen hivatkozott — nem alkatrészhiány — amire a gépállomások hivatkoztak szívesen. Más! A hiány forrása a rossz szervezésben, az előkészítésben keresendő. Ezzel párosult a traktorosokról való nem elegendő gondoskodás és a politikai nevelő munka hiánya. Ahol minden feltételt biztosítottak a gépállomások vezetőségei, ott meg is vannak az eredmények. A polgári gépállomás 170.1 százalékra, az egyéni gépállomás 118.3 százalékra teljesítette őszi mélyszántási tervét.

A jó, tervszerű munka és különösen az emberekre való gondoskodás, a pártszervezetek jó politikai munkája hozta meg az eredményt. Nem véletlen, hogy olyan hősei lettek a munkának, mint Gyulai György, Veress Lajos és még lehetne sorolni szinte a megyében a hasonló kiváló traktoristák neveit. Ezeket a gépállomásokon sokat segítettek a pártszervezetek. Figyelemmel kísérték a traktorosok munkáját, de segítettek a műszaki vezetőknek is a nehézségek leküzdésében. Persze, ahol mindezt elhanyagolták, nem ment a munka és a haza látja kárát, és maguk a traktoristák is. A nyíradonyi gépállomás traktorosaival nem foglalkoznak, nem beszéltek meg velük, hogy a dolgozó nép életszínvonalának emelésében rájuk is komoly felelősség, nagy feladat hárul. A traktorosok így otthagyták a gépeket és a munkát. A nyíradonyi gépállomás teljesítménye mindössze 7.9 százalék az őszi mélyszántásban. Hajdúszoboszlón is hasonló a helyzet és ott az egész vezetőség felelős azért, hogy mindössze 19.1 százalékra teljesítették őszi mélyszántási tervüket. Pedig ezen a gépállomáson is lenne kit követni. Kovács Sándor, a kiváló traktoros 154 százalékra teljesítette őszi mélyszántási tervét. A nádudvari gépállomás sem az elsők között van. De hogy is lenne, amikor Király igazgató elvtárs nem törődik a traktorosok sorsával, elűri, hogy a Szálán termelészövetkezetben lévő „brigádszálláson” embertelen körülmények között talnak a traktoristák. Király elvtársnak hasonló a „viszonya” a politikai nevelő munkához is. Előfordult kétszer is egymásután, hogy nem tartotta meg — mint propagandista — a foglalkozást.

A másik gátló körülmény volt — és ma is az, a műszaki hibák tömkelege. Sok helyen a javítás csak felszínes volt, nem a hibák megelőzésével foglalkoztak — csak oda szaladtak mindig, ahol baj volt. Az előirt I. és II. műszaki karbantartásokat elhanyagolták. Ilyen állapot főképpen a hosszúpályi, balmazújvárosi és a debreceni gépállomáson mutatkozott. Ezért nemcsak a műszaki vezetők és a politikai helyettesek, de az üzemi pártszervezetek a felelősek. A párttagok sem mutattak mindig példát a munkában. A pocsjai gépállomás párttitkára munkateljesítményében nem érte el a gépállomás átlagát sem.

Eppen ezekből a tanulságokból kell következtetnünk, hogy a most előttünk álló nagy téli javítást pontosan elvégezzük — és minden pillanatot használjunk ki, hogy a hátralévő szántási tervünket teljesítsük. A jövő gazdasági évben a dolgozó nép élet-színvonalának emelése a mezőgazdaság jó termésétől, jelentős részben függ. Most a tél folyamán fel kell készülni, hogy üzem-biztos erőgépek, munkagépek segítsék a magasabb terméseredmény elérését. Itt is nagy szerep vár elsősorban a párttagokra, de minden gépállomási dolgozóra, a műszaki vezetőkre, mechanikusokra. *Lendülettel, lelkesedéssel, pontos, lelkiismeretes munkájukkal kell példát mutatniok.*

A gépállomások nagyrésze már elmaradt javítási tervétől. A nagylétei és a nagyrabéi gépállomás szívesen elmaradt a gépjavitási tervvel. Az előbbi 35, az utóbbi mindössze 11 százalékra áll. Vajon az ilyen gépállomáson hogyan folyik a szakmai szervezés, milyen a politikai munka? Még a legjobb — a vámospécsi gépállomás is — 84 százalékra teljesítette gépjavitási tervét.

Igaz, vannak igen komoly tárgyi okai a gépállomások elmaradásának ezen a téren. Valóban van alkatrészhiány. De még nagyobb hiba a helyiség hiánya. Például a debreceni gépállomás 300 dolgozójának nincs megfelelő munka- és pihenő helye. Nincs kultúrhelyisége, nincs ivóvíze, ezért a hanyagságot — amely évek óta húzódik — a Beruházási Igazgatóság és a megyei tanács felelős. A rossz irányítás és rossz szervezőmunka miatt 3 millió forintos beruházási összeg vész el, mert nem gondoskodtak az illetékes szervek az építkezésről. Összinté önkritikával meg kell mondanunk azt is, hogy maga a megyei igazgatóság sem volt elég harcos, nem követelték a megyei gépállomások fejlesztéséért, építéséért.

Az eljövendő hetekben, hónapokban a sok-sok nehézség ellenére is a gépjavitásokat minőségi munkával, határidő előtt sikeresen kell elvégezni. Üzem-biztos gépekkel, jól képzett traktorosokkal induljunk neki a jövő évi nagy termelési csatának. *„Jól kijavított gép: jobb munka, nagyobb termés, több élelem, több ruha.”*

Barta Károly megyei gépállomási igazgató

VIDÁM TÉLAPÓ ÜNNEPSÉG

Tegnap a kora délutáni órákban nagy forgalom volt az utcákon, boltokban. A Téliapó ünnepét megelőző nap forgalma volt ez. Siető emberek kisebb-nagyobb csomagokkal igyekeztek otthonuk felé, hogy gyermekeik megkapják az ajándékokat.

Játék-böcc az utcán

Kedves színnel tarkította a Vörös Hadsereg útja kőpét, a Debreceni Kiskereskedelmi Vállalat játék-böccje. Tegnap délután sokan válogattak itt is különböző játékok, babák, kis autók, különböző figurák között. A polcokon elhelyezett kis macsó úgy ült ott, mintha tisztelgessen a közönséggel az arrajárókat. A babák pedig két kezüket kitérve csalogatták az ódesanyákat és édesapákat, mintha azt mondanák: „Nézzetek, milyen szépek vagyunk, válasszatok minket házatok felé baktató Téliapó puttonyba.” Több édesanya és édesapa „megértette” a néma hívást. Megálltak, néztek, válogattak a játékok között és aszerint, hogy kislány vagy kislány várja otthon Téliapót — főzőkészlet, babák, traktor vagy kis autó cserélt percek alatt gazdát.

Virgács a puttonyban...

Szemből a bódéval, piros papírszöngyeken kisebb-nagyobb télapófigurákat árultak. Mellette kosarakban és kistáskákban — szalaggal összekötött virgácsot vehettek a járókelők. Többen válogattak belőlük — mintha a virgács juttatta volna eszükbe a mamáknak, hogy bizony jellepként ez sem árt a sok játék mellé a nagyon szeretett, de időnként szófogadatlán kislányoknak, kislányoknak.

Egy szöke, fiatalasszony állt meg éppen másodmagával a virgácsárutók előtt. — Hogy a virgács? — Melyikből? A kisebb olcsóbb. A mama válogatott egy darabig, de úgy látta, hogy a kisebb, vagy nagyobb vesszőkből kötött virgács volt a fontos számára, hanem inkább az, hogy ebből is a „csinosabbat, mutatósabbat” válassza. Mosolygott is, amint kosarába tette, s nehegy rosszat gondoljanak gyermekéről, megjegyezte: — Ezt csak azért veszem, hogy virgács is legyen a sok szép ajándék mellett a puttonyban.

1600 mázsa édesség

Téliapó ünnepére a Fűszer- és Édességkereskedelmi Vállalat már novemberben megkezdte a boltok árulását. Novemberben 1200 mázsa édességet osztottak el a megye boltjai között. December 1-től 5-ig újabb 400 mázsa édesség került forgalomba. Új cukorkafélék között választhattak a vevők. A boltokban alig lehetett mozogni, a megnövekedett a keresnivaló forgalom miatt.

Naponta huszonöt mázsa játék

A Svetits-palotában lévő Játékboltba naponta 25 mázsa játék-áru érkezett, amelyből 6-8 mázsa vettek meg naponta. Tegnap délután még sok vásárló kereste fel a játékboltot, s válogattak a megkapható játékok között. De nemcsak a Játékboltban, hanem az Állami Áruház játékoszállalján sem panaszkodhattak az eladók. Pénteken például „erősítést” kaptak. Három eladó ment segítségére a játékoszállalynak.

A téglási napköziotthon részére 1200 forint értékű játékárut vásá-

Kedvelt áru volt a csokoládés krém fourré, az extra mogyorós, ezrével vásárolták a különböző cukorfigurákat, a piros eszímákat, télapókat, cukorkacipőket. Mintegy 200 mázsa csokoládés áruból 20 mázsa szemescsokoládét hoztak forgalomba. Az üzletek forgalma szinte megháromszorozódott az elmult napokban s egyes cikkekből már régen nem emlékeznek. — A Téliapó ünnep előtt nem megduplázódott, hanem szinte megtízszereződött a vásárlók száma. Eddig általában egy legfeljebb másfélszeres napi forgalmat bonyolítottunk le cukorkából, az elmult négy nap alatt viszont 45.000 forintot forgalmaztunk.

Az eladóval nem beszélhetünk sokat, mert várták a vevők, de megígértük azt is, hogy nemcsak az édességfélék, cukorkák, csokoládék, keksz és idényfigurák voltak a „kapós” cikkek, hanem a likőr-félék is.

Téliapó ünnepén már ezzel szórakoztak ott is az apróságok. Sok új játékot árult az Állami Áruház. A térkép-társasjátékból igen nagy volt a kereslet, ami amellet, hogy szórakoztató, tanulmányos játék is. Ezt nemcsak kicsinyek, hanem még „nagyok” is szívesen vásárolták. A „Pajtás” és „Sztahánov” fémépítő mellett „Vasek” csehszlovák gyártmányú fémépítő is árusítottak. Nagy keletje volt a felhúzó traktornak és repülőgépnek is. A 154 forintos matróz-babákat is hamar elkapkodták.

Téliapó az Arany Bikában

Tegnap délután három órában át vidám gyermekcsereg vette birtokába az Arany Bikát „Bocskai” terméi. A vállalat vezetősége hívta meg a dolgozók gyermekeit „Téliapó” ünnepségre. Az ünnepség előtt a gyermekek bőséges uzsonnát kaptak. Jöjzűen itták a finom tejjáskávét, ették a foszlós-bélű, puha kalácsot.

Elérkezett a nagy pillanat — megjelent Téliapó, hátán ajándékokkal teji hatalmas kosárral. Volt nagy zivaj — mindenki szeretettel vona már kezében érezni az ajándékot. Azonban a hosszú, fehérszakállú öreg először egy nagy könyvet vett elő és mindenki-nek fejére olvasta jó és rossz tulajdonságait. Nyilvánosságra kerül-

tek az apró csinytevés az elmultok 1-es, meg 2-es feleletek. Hej, akit megdicsért — mily büszkén nézett körül. Akit azonban megdicsért, szeretett volna szegényében az asztal alá bújni. Bizony egyik, másik gyereknek „el-törött a méces”. Volt nagy fogadkozás: ...csak még most az egyszer tessék megbocsátani, ezután jó leszek.”

Végül aztán Téliapó megkezdte az ajándékok kiosztását. Mi minden volt abban a nagy kosárban: alma, dió, mogyoró, sokszínű cukor, csokoládé s ki tudná felsorolni, hogy mi minden.

A gyermekek vidám énekekkel köszönték meg a sok-sok ajándékot.

Ezer helyett tízezer forint napi forgalom

Az Országos Csemegekereskedelmi Édességboltja tegnap délután zsúfolásig telt vevőkkel. Az eladók alig győzték kielégíteni a sok kívánságot. Egyik vevő a másiknak adta a kilincset s a vásárló serege egyre nőtt. Az Édesség Bolt eladói ilyen forgalomra már régen nem emlékeznek. — A Téliapó ünnep előtt nem megduplázódott, hanem szinte megtízszereződött a vásárlók száma. Eddig általában egy legfeljebb másfélszeres napi forgalmat bonyolítottunk le cukorkából, az elmult négy nap alatt viszont 45.000 forintot forgalmaztunk.

Téliapó a bölcsődében

Jókai utca 10. Posta-igazgatóság üzemi bölcsőde és napközi egyik termében 48 apróság csillogó szemmel figyelt. A kicsinyek édesanyjuk ölében helyezkedtek el, míg az óvodások a „mesés” sarokban foglaltak helyet. Kolláth Istvánné, az óvodónő meg egy-két szót vett a kis szereplőkkel s kezdetét vette a „Téliapó ünnepség”.

Úde gyermekhangok éneke töltötte be a termet. Az édesanyjak büszkén nézték kicsinyeiket. Miután Bölcsődményi Lacika, Garavölgyi Katalin és Ivánfalvi László előadták „Mit hozott a Téliapó” című kedves kis jelenetüket, ők is kíváncsian lesték a be-toppánó fehér szakállas Téliapó minden szavát s főleg a puttonyát. — Téliapó nagyon szerette a bölcsődés kicsinyeit — mert puttonyából mind-egyiknek juttatott egy szép csomagot.

Némethi Eva-Nyalka Tibor.

szombat
den
bott keret több
Hodos, Tarr,
Gyorfai és a
komoly ece-
rsányre több
kereszt. A ver-
10 Grakar az
nyolcját le, A
g áttatán 5
Vörös Cellagot
n, míg a hat-
a — mint NB
városunkban.
Ekor D. Loku-
agi döntöt bo-
LABDARUGO,
REDMÉNYE
— 87:12 28
2 4 32:21 18
3 4 35:21 17
— 6 22:37 16
1 7 31:53 15
2 8 10:21 10
— 11 14:32 6
— 12 1:38 4
1 1 41:16 25
— 3 54:28 22
4 3 29:32 18
2 7 28:29 12
2 7 19:35 12
3 8 31:45 9
— 10 27:44 8
2 10 26:34 8
HIREK
szokkhatások.
Vajai 9,5 pont,
madik Palfy 8
versenyt ter-
nap délelőtti fe-
rothozban. —
medzik meg a
férfi teremkél-
ző mérkőzést. A
Stockholmban
rajnokság 16.os
szinben meg-
LEENÉS!
k csikos
ömönny
forint.
zakban, —
kben.
használt kanapé
szózatál, kis hi-
snger várrószép,
zermek paplan,
6t, bádlogot,
ter útja 43. V.
601.
pület gerenda és
Kétfalmon utca
TKALÓ-
lézi ezermé-
nt lakatos szer-
gépeket ve-
veses szakmában
gédmunkásokat,
6t, bádlogot,
onnali belépésre
breceni épület,
burbantartó Vá-
teen, Teleki u.
AH
vi apróhirdetés
600 liter fehér
virág u. 8.
gy jó fejű te-
gett elcsérelhető
27.
N eladó 15 Vár-
mú ház. Érdek-
lotti.
10 váltóáramú
lévő HOBE 24
kzettá-
egy állványos
füfőcsiprés
Hajdúszoboszló-
ári u. 3.

Megnyilt a „Mongólia mai élete” kiállítás

Szombaton délben ünnepélyesen megnyitották Budapesten a Nemzeti Szalonban a „Mongólia mai élete” című kiállítást.

A kiállítást Ligeti Lajos Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke nyitotta meg.

Kémcsopori pere Lengyeországban

December 3-án a szeczeni körzeti katonai bíróságon megkezdődött a bonni kormányzat alárendelt és az amerikai titkos szolgálattal együttműködő kémközpont ügynekel egy csoportjának pere.

December 3-án a vádbeszéd elhangzása után elsőnek H. Langvoigtot hallgatták ki, aki beismerte bűnösségét.

A megcáfolatlan bizonyítékokkal sarokba szorított vádlott ismertette azt a szerteágazó kémhálózatot, amelynek megszervezésével a nyugatberlini rendőrség ügynevezett ötödik osztálya foglalkozik.

Vlko Cservenkov beszéde a bolgár termelőszövetkezetek harmadik országos értekezletén

Csütörtökön este véget ért a bolgár termelőszövetkezetek harmadik országos értekezlete. Az értekezlet záróbeszédét Vlko Cservenkov mondta.

A többtermelés, az önköltségcsökkentés és a minőség javítása fontosságának hangsúlyozása után Cservenkov így folytatta: — Ne gondolják azonban azok a dolgozó parasztok, akik nincsenek benn a termelőszövetkezetekben, hogy elfelejtjük őket.

A többtermelés, az önköltségcsökkentés és a minőség javítása fontosságának hangsúlyozása után Cservenkov így folytatta: — Ne gondolják azonban azok a dolgozó parasztok, akik nincsenek benn a termelőszövetkezetekben, hogy elfelejtjük őket.

A többtermelés, az önköltségcsökkentés és a minőség javítása fontosságának hangsúlyozása után Cservenkov így folytatta: — Ne gondolják azonban azok a dolgozó parasztok, akik nincsenek benn a termelőszövetkezetekben, hogy elfelejtjük őket.

Gyártunk közszükségleti cikkeket!

Ankét a „Néplap” szerkesztőségében

Több debreceni üzem vezetője tegnap délelőtt összejött a „Néplap” szerkesztőségében, hogy megbeszélje; a debreceni üzemekben milyen lehetőségek vannak, hogy megkezdjék a közszükségleti cikkek gyártását.

Az értekezleten Balázs József bevezetője után Erdei Sándor elvtárs, a Gördőlétesapágygyár párttitkára elmondotta, hogy üzemük már többféle általános keresett fémből, acélból készült árucikk gyártását tervezte.

Különösen nagy tervei vannak a Jároműjavító Vállalat vezetőségének. Igaz ugyan, hogy ebben az évben még nem tudnak hozzáfogni a közszükségleti cikkek sorozatgyártásához, de jövőre már a tervén első heteiben terven felül hulladékanyagból kertészeti szerszámokat, lapátot, ásót, különféle kapákat gyártanak.

A közel két óra hosszat tartó vita során a résztvevő üzemek vezetői ismét és ismét felvetették a felsőbb szervek segítségének, az átvételnek és az árak szabályozásának kérdését.

Nagy Péter párttitkár elvtárs, a Lakatos és Vasöntő Vállalat, utána Dabasi László, a Lakatos és Vasöntő Vállalat művezetője, majd többen felvetették az árak kérdését.

darabot készítettek el. Kidolgozták a körömvágóolló, körömrészelő gyártásának módszerét és elkészítették az első mintadarabot. Kasza elvtárs bejelentette azt is, hogy ez idén hulladékokból a Gazda-mozgalom keretében több mint 400.000 forint értékű árut gyártottak.

A debreceni üzemek vezetői lelkesen dolgoznak azon, hogy megszervezzék a hulladék és esetleges elfekvő anyagokból a közszükségleti cikkek gyártását.

Az értekezleten bebizonyosodott; a debreceni üzemek vezetői megértették a párt határozatának és a kormány programjának óriási jelentőségét és készek arra, hogy a maguk területén minden erővel elősegítsék a kormányprogram végrehajtását.

Különösen nagy tervei vannak a Jároműjavító Vállalat vezetőségének. Igaz ugyan, hogy ebben az évben még nem tudnak hozzáfogni a közszükségleti cikkek sorozatgyártásához, de jövőre már a tervén első heteiben terven felül hulladékanyagból kertészeti szerszámokat, lapátot, ásót, különféle kapákat gyártanak.

Az értekezleten bebizonyosodott; a debreceni üzemek vezetői megértették a párt határozatának és a kormány programjának óriási jelentőségét és készek arra, hogy a maguk területén minden erővel elősegítsék a kormányprogram végrehajtását.

Az értekezleten bebizonyosodott; a debreceni üzemek vezetői megértették a párt határozatának és a kormány programjának óriási jelentőségét és készek arra, hogy a maguk területén minden erővel elősegítsék a kormányprogram végrehajtását.

A bermudai tanácskezason

A bermudai különértekezleten Eisenhower, Churchill és Laniel pönteken megtartotta első tanácskozását. A kormányfők találkozója előtt a három külügyminiszter, Dulles, Eden és Bidault megállapította a napirendet.

A nyugati hírhírnökök jelentése szerint a bermudai három értekezlet pénteki üléséről szombaton rövid hivatalos közleményt adtak ki.

A külügyminiszterek szombaton összeültek a szovjet jegyzék tanulmányozására.

Automata gépsorok a szovjet cukrászati iparban

Moszkva (TASZSZ). A moszkvai, leningrádi, kievi, minszki, tüliszi és több más városban lévő cukrászati gyárban az utóbbi időben újabb automata gépsorokat állítottak üzembe.

A moszkvai „Krasznoj Oktjabrj” cukrászati gyár egyetlen műhelyében hét automata gépsor van. Ezek nyolc óra munkaidő alatt egyenkint öt-hatszáz kiló cukorkát állítanak elő.

A Szovjetunió cukrászati gyáraiban 1952-ben 10 automata gépsor működött. Az idén már 125 automata gépsor termel, 1954-ben pedig 200 ilyen gépsor dolgozik majd.

A szovjet hereskedelem hatalmas arányú fejlődése

A szovjet ipar és mezőgazdaság fejlődésével egyidőben rohamosan emelkedik az állami és szövetkezeti kereskedelem forgalma.

A múlt évben a Szovjetunióban körülbelül hétezer új áruház nyílt meg. Az utóbbi két évben Moszkvában az új lakóházak földszintjén 126 áruház és a legkorszerűbb berendezéssel ellátott 24 étterem nyílt meg.

1954—1956-ban a Szovjetunió városaiiban s falusi körzeteiben 11.000 vendéglő, étterem, kávéház, teázó helyiség és büffé kezd meg működését.

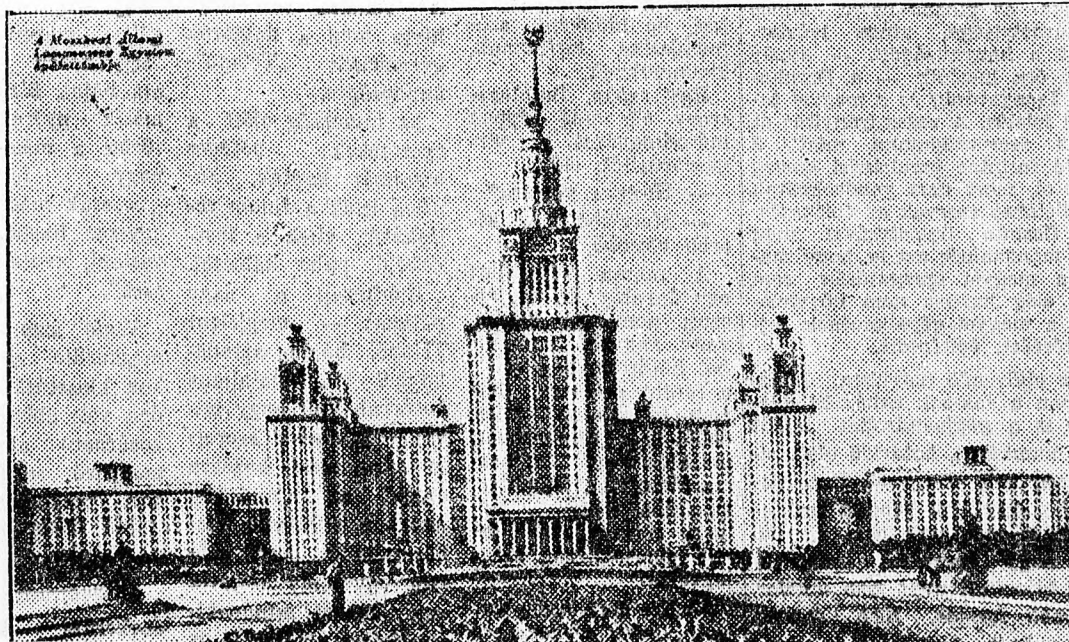
Tíz megye legjobb mezőgazdasági szakkörvezetőjének tapasztalatcseréje Debrecenben

A népművelési és a földművelésügyi minisztérium, a megyei tanács népművelési és mezőgazdasági osztálya, valamint a Micsurin Agrártudományi Egyesület közös rendezésében pénteken a járási kultúrotthon helyiségében nagyszerű tapasztalatcsere értekezletet tartottak.

nek eredményeképpen a keresztisoros vetésű öszlőpárát holdanként 23-98 mázsás termést ért el, szemben a sorozatvetéssel, amely 6,5 mázsával adott kevesebbet.

Katona Lajos 1951 óta vezet szakkört Berettyóújfaluban. Ott rendszeresen vezít oktató diámfilmeket. Eredménye, hogy a szakkör tagjai a vetőmagvakat vetés előtt csirázatajék a csirázási százalék megállapítása végett.

A VILÁG LEGNAGYOBB EGYETEME

A MOSZKVAI ÁLLAMI LOMONOSZOV EGYETEM ÉPÜLETTÖMBJE

A terr... kezettek... ves rész... adások... ezért a... nácsokna... jes mun... Vezetősé... készítésé... határozot... ménykér... számadá... a termel... gazdaság... lyet a ve... előkészít... vetkezett... kosságok... sében, a... szövetke... tésében... sági be... munka... gait elej... jon szá... pénz fel... járó jöv... den szö... sa, hogy... totta a... kezett e...

A besz... tapaszt... szabni a... ság be... hogy a... megjelen... ban mily... rehatjan... kell mű... gyogó... azzal, h... és vállal... Legyen... tagok lé... csülete...

A ter... juk, hoz... egyszer... dasági v... lenlik... amlyenk... nyel... szen... rendlek... nagy le...

A zá... a püspö... tott z... többség... nyekne... gyűlése... járásba... két jár... nyujtot... hez, té... is seg... kát.

Jár... e... zárszá... ülések... ken és... vittatt... kát. I... szített... vetkez... gyatél... rületé... lönöse... vel és... kapcs... még... száz... műve... halast... tőzése... kedik... előké... ban o...

Szá... hozan... A... tófi t... sán l... elnök... rálta... C...

A TERMELŐSZÖVETKEZETEK ZÁRSZÁMADÁSAINAK TAPASZTALATAIRÓL

Irta: AMBRUS ISTVÁN, a Megyei Pártbizottság mezőgazdasági osztályának vezetője

A termelősövetkezetekben folyó zárszámadások a szövetkezetek megszilárdításának szerves részét képezik. A zárszámadások politikai előkészítése ezért a pártszervezeteknek és tanácsoknak nagy és felelősségteljes munkát jelent. A Központi Vezetőség a zárszámadások előkészítésére részleteiben is meghatározta a feladatokat. Követelményként azt állította, a zárszámadási közgyűlések elő, hogy a termelősövetkezetek elnökei a gazdasági beszámolóikban — melyet a vezetőknek kollektívan kell előkészíteni — tárják fel a szövetkezetekben meglévő fogyatékosokat, a gazdaság vezetésében, a munkafegyelem terén, a szövetkezetek demokratia megsértésében talált hibákat. A gazdasági beszámoló az egész évi munka eredményét és hiányosságait elemazzék. A beszámoló adja számot a termények és a pénz felhasználásáról, a tagoknak járó jövedelméről úgy, hogy minden szövetkezeti tag tisztán lássa, hogy a vezetőség hová fordította a terményeket és a szövetkezet egyéb jövedelmét.

A beszámolóknak az egész évi tapasztalatok alapján meg kell mutatni a jövő év feladatait. A tagság bevonásával meghatározni, hogy a kormányprogram után megjelenő rendelkezések birtokában milyen feladatokat kell végrehajtani. A beszámolóknak meg kell mutatni a tagság előtt a ragyogó jövőt. Számot kell vetni azzal, hogyan teljesítik az állami és vállalati hitelek rendezését. Legyen gond arra, hogy ahonnan tagok léptek ki, a kilépőkkel becsületesen elszámoljanak.

A fentebbi feladatokból láthatjuk, hogy a zárszámadások nem egyszerű befejező az elmúlt gazdasági évről, hanem kezdetét jelentik a jövő gazdasági évről, amelyet még nagyobb eredményre várhatunk csoportjaink, hiszen erre a fennálló kormányrendeletek, kedvezmények nagy lehetőséget biztosítanak.

A zárszámadások közül eddig a püspökladányi járásban megtartott zárszámadási közgyűlések többsége megfelelt a követelményeknek. Jónak mondható közgyűlések voltak a biharkeresztesi járásban is. A járási tanács mindkét járásban komoly segítséget nyújtott a beszámoló elkészítéséhez, több helyen a helyi tanácsok is segítettek az ezirányú munkát.

Járási pártbizottságok segítő, ellenőrző munkájuként a zárszámadások előtt vezetőségi üléseken, rendkívüli taggyűléseken és aktívártekezleteken megvitatják a gazdasági beszámolókat. Helyes szempontokkal egészítették ki. Felvetették a szövetkezetek munkájában lévő fogyatékosokat. A két járás területén jó tervezések vannak, különösen az öntözőtelepek építésével és a halastavak létesítésével kapcsolatban. A kabai Kossuth még 25 holdon létesít rizstelepet, még holdon öntözéses szántóföldi művelésre tér át. Negyven holdon halastavat épít és 30 holdon öntözéses konyhakertészetre rendezkedik be. Az öntözéses területek előkészítő földmunkáin már javában dolgoznak.

Számos javaslat hangzott el a vezetés megjavítására, a terméshozam növelésére vonatkozólag.

A Debrecen Rákosi-telepi Párti termelősövetkezetnél a tagság bátran bírálta a szövetkezet elnökét. Különösen helyesen bírálták Varga Imre és Rácz Lajos elnököket, akik felvetették, hogy

a vezetőség az elmúlt gazdasági évben nem karolta fel a tagság helyes javaslatait, amelyek pedisztrázásnak lettek volna a jövedelem emelése szempontjából. A szövetkezet elnöke, mint mondták, többször a tagság döntése nélkül intézkedett fontos kérdésekben. Matoldi Demeter elmondta, hogy a brigádvezető a munka szervezatlensége miatt naponta három-négy helyre is küldöztette a szövetkezet dolgozóit. Ezek a sétálások komoly munkakieséseket jelentettek.

Több termelősövetkezetet közgyűlésen helyesen bíráltak a megyei, a járási tanácsot, a géppálmásokat, mert nem nyújtottak megfelelő segítséget a szövetkezeteknek. Számos problémát vetettek fel a szövetkezeteknél és hoztak helyes határozatokat a fennálló hiányosságok megszüntetésére. A szövetkezetek közgyűlése közül az eddig megtartottak többségükben jók voltak, azonban az előkészítéssel egyes helyeken nagyfokú lazaság mutatkozott meg.

Erre idejében fel kell figyelni pártszervezetünknek, tanácsainknak. A debreceni járásban például a téglási Előre szövetkezet zárszámadásánál teljes felkészültség volt tapasztalható. Az elnöki beszámoló elkészítéséhez az elnök nem kapott segítséget sem a járási, sem a helyi tanácsától. Az elnök gazdasági beszámolóját előzőleg nem vitatta meg sem a szövetkezet vezetősége, sem párttagsága.

Miben van ennek a magyarázata? Elsősorban abban, hogy a járási tanácsnál a zárszámadások problémájával behatóan jelenleg csak a termelősövetkezeti szervezők, könyvelők foglalkoznak, a többiek az osztályvezetők, a járási tanács elnökhelyettesei igitelnek kibúvót találni és lerázní magukról a zárszámadások előkészítésében reájuk háruló feladatokat.

Ezek az elvtársak nem értették meg, hogy a tsz megszilárdításának szerves részét képezi a csoportokban most folyó zárszámadás. Ha megértették volna, akkor az előkészítésben komoly segítséget nyújtottak volna. A járási tanács magatartásából láthatjuk, hogy több helyen a központi tanácsok (Téglás, Hadház) szinte úgy érzik, hogy semmi közeik a zárszámadás előkészítéséhez. Teljesen tájékozatlanok a területükön készülő zárszámadásokról. A debreceni járás pártbizottságának javítani kell segítő és ellenőrző munkáját, hogy ezeket a hiányosságokat megszüntesse. Számoltassa be a tanácsot munkájáról. Ugyanezek vonatkozásban a polgári és nagyleltári pártbizottságokra is. Az egyéb-ként jól dolgozó járások pártbizottságainál sem szabad lankadni a munkának, adjanak meg minden segítséget a zárszámadások elkészítésének sikeréhez.

A szövetkezeteknél a múlt évhez viszonyítva jóval magasabb jövedelemhez jutottak most a tagok. A hajdúböszörményi Vörös Csillagnál munkaegységenként ez évben 5.5 kg búzát, 2 kg árpat, 6 kg kukoricát, 30 deka kukrot, 25 deka kölest és 10.20 forint készpénzt osztottak.

A banki Ifjú Gárda tagjai munkaegységenként 2.89 kg búzát, 4.17 kg rozst, 3.27 kg kukoricát, 0.44 kg burgonyát, 1.74 kg szénát és előreláthatólag 4 forint körüli készpénzt kapnak.

Összehasonlíthatatlanul nagyobb jövedelmet értek el ennél

az egyes nánási szövetkezetek, ahol nagyobb mennyiségű rizst termeltek és az egy munkaegységre adott jövedelem 40—50 forint körül mozog.

Ebben az évben el lehet mondani azt, hogy minden becsületesen dolgozó szövetkezeti tagnak a kamrájában bőségesen van termény. Jut ruházatra és a tagság döntő többsége egy-két kövér disznót is tud vágni.

Minden termelősövetkezetben osztottak kisebb-nagyobb összegű készpénzt a munkaegységre.

Annak ellenére, hogy a természeti védelem és pénzbeni jövedelem a múlt évinél magasabb a szövetkezetekben, az ellenség igyekszik olyan hangulatot kelteni, hogy a kormány mindenképpen készpénzben — munkaegységenként — 6—8 forintot biztosít a csoportok számára. Párttagjainknak éberem kell figyelni erre a jelenségre.

A zárszámadásokon tisztázni kell a közgyűlés előtt, hogy mennyi kedvezményt biztosított eddig kormányunk a begyűjtés csökkentésével, az adó mérséklésével, a géppálmási tartozás elengedésével és még egész sor kedvezményrel a szövetkezeteknek. Pártszervezetünknek arra kell a szövetkezetek figyelmét felhívni, hogy most már a szövetkezet tagságán a sor. A kormány a következő időkben is nyújt segítséget, de a legfontosabb feladat: még kell javítani a szövetkezetekben a munkát, harcolni a nagyobb terméseredményekért. A zárszámadási eredményeket a csoport tagsága dönti el, egész évi munkájuknak a zárszámadás a tükré. A mezőgazdasági munkában például a kapálással, ha egyszer kévsé vészük el a munkát, máris holdanként 3—5 mázsa terménykieséssel számolhatunk. Különösen az első kapálások késése okoz jelentős veszteséget. Tisztázni kell, hogy a szövetkezetek zárszámadását, a természetbeni és pénzbeni eredményeket a szövetkezet tagjai maguk kovacsolják ki és azok az eredmények nem a járási tanács iróasztalánál mellett készülnek, hanem a jó eredmények, a jó munka következtében jönnek létre.

Eppen ezért van döntő jelentősége annak, hogy alaposan feltárják a közgyűléseken az elmúlt gazdasági év hiányosságait, mindazt, ami a mezőgazdasági munkák területén, a gazdaság vezetésében, a munkafegyelem terén előadódott. A szövetkezetek közgyűlései határozzák meg azokat a feladatokat, módszereket, melyekkel növelni tudják állandóan a terméshozamot, és ezzel a tagság jövedelmét. A szövetkezeteknek rendelkezésére áll a Szovjetunió kimeríthetetlen gazdag tapasztalata és a magyar mezőgazdaság fejlődésének eddigi tapasztalata. Törekedjenek arra, hogy a szövetkezetekben rátérjenek a nagyobb jövedelmet biztosító eljárások bevezetésére. Alkalmazzák a vetésforgókat, a herefűves vetésforgókat, használják fel az öntözési lehetőségeket, fokozzák a rizstermelést, szántóföldi öntözést. Létesítsenek konyhakertészetet, telepítsenek szőlőt, gyümölcsösöt, szóval tegyék sokoldalú árutermelő gazdasággá a szövetkezeteket. A terméshozamok emelése érdekében szövetkezetek nagy gondot fordítsanak a trágya helyes kezelésére, idejében való kihordására, alászántására, a mélyszántás jó módjában való elvégzésére.

A szövetkezetnek legyen gondja arra, hogy saját jövedelme fokozása érdekében is létesítsen tejjeldolgozó üzemeket, bogárnár-, kovacs-műhelyeket, téglagyártókat, mindezek növelik a szövetkezeti vagyont, növelik a tagság jövedelmét. A termelősövetkezetek törekedjenek arra, hogy a városokban legyen saját elarusító helyiségük, ahol termékeiket árusíthatják.

Fejlessék a szövetkezetek az állatállományukat. A szakszerű ápolással, takarmányozással lényegesen emelhetik a tejhozamot és a hizó jószágoknál fokozódhat a takarmányértékesítés. Az állatállományból fokozatosan selejtezézzék ki azokat az állatokat, amelyek nem biztosítanak megfelelő jövedelmet és ezek helyett új állatokat vásároljanak, vagy tenyészessenek. Szövetkezetünk ne tévesszék szem elől a takarékos-ságot, nyilvánuljon ez meg minden téren s különösen most télidőben vigyázzanak a takarmánytakarékosagra. Minden szövetkezeti tagnak érdeke ez.

Szövetkezetünkben a téli idő a politikai és szakmai nevelésre is fel kell használni. A tudás nagy hasznát jelent, eredményesebb teszi a gazdálkodást. Az új agrotechnikai eljárások, a növénytermesztési, állattenyésztési tanfolyamok anyagának elsajátításával nagy segítséget kapnak szövetkezetünk tagjai a még sikeresebb gazdálkodáshoz.

Télidőben ezenfelül számos lehetőség van arra, hogy a munkaegységek száma gyarapodjon. Fejlessék ki a háziipart, seprűkötést, kosárfonást, kötéllékesítést. Jelentősen lehet ezzel növelni a tagság jövedelmét. Az alkalmas időkben ki kell használni az építkezéseknél. Támogassák az építkezéseket munkájuk, s végzettségük házilag minél több építkezést. A Keleti Főcsatorna és mellékcsatornák építkezése nagy munkaalkalmat jelentenek és ha a szövetkezetek tagsága bekapcsolódik ezen munkák végzésébe, tevékenyen résztvesz a megye aszályos jellegének minél előbb megszüntetésében. A zárszámadási közgyűléseknek mindezekkel a fontos kérdésekkel foglalkozni kell napjainkban.

Szövetkezetekünk egyszerű fejlődését, erősödését az osztályellenesség, falun a kulákság, erejének latbavetésével igyekszik gátozni, sok helyen a szövetkezetekbe befarakodott ügyvédek kesztilül még most is igyekeznek elégedetlenséget szítani. Pártszervezetünknek a zárszámadások idején és a további időkben is erőteljes harcot — politikai harcot kell folytatni az ellenséges elemek leleplezésére. Szövetkezetünk a fejlődés eddigi szakaszában is az osztályellenesség elleni kíméletlen harc tüzeiben édszödték, erősödtek.

Pártszervezetünknek, tanácsszervezetünknek, tömegszervezetünknek a kulákság és bérencéik politikai leleplezésével, a tagság között végzett politikai felvilágosító munkával kell harcolni a zárszámadások sikeres végrehajtásáért, szövetkezetünk további szilárdításáért. Ez az alapvető feltétele annak, hogy a szövetkezeti tagok az eddiginél még nagyobb lelkesedéssel, erőfeszítéssel dolgozzanak a nagyobb eredményekért, a közös gazdálkodás felvirágoztatásáért, saját maguk, családjuk boldogulásáért.

A „NÉPLAP“ POSTÁJÁBÓL

Feleségemmel együtt mindketten dolgozunk. Mindig nagy gondot jelentett, mit csináljunk hároméves kislányunkkal. Összintén szólva magunk sem tudjuk miért, de húzódoztunk attól, hogy napközis-óvodába adjuk. Végül mégis csak úgy döntöttünk, hogy megpróbáljuk. Elvittük a kislányt és ősszintén írom, hogy nem bántuk meg, mert a lehető legjobb bánásmódban van része, egész nap tiszta, meleg helyen játszik, változatos, tápláló ételket kap. Allandóan orvosok ellenőrzik a gyermekek egészségi állapotát. Kislányunk annyira megszerette a napközit, hogy reggel öt órakor már az óvónénihez akar menni. A DEMKE napközis-óvodájáról csak jót mondhatok. Az ott dolgozó Borzavölgyi Tiborné óvónő és Muske Miklósné óvónőjelet a többi dolgozóval együtt szerető gondoskodással veszi körül a kis apróságokat.

Nagy Domokos, Debrecen

Egy hete vagyok a debreceni klinikán. Örömmel látom, milyen gondossággal, milyen lelkiismeretességgel jellemzi a klinika doktorainak, ápolóinak munkáját. Mindenütt rend, tisztaság és pontosság. A kórtermekben rádió vagy hangszóró szórakoztat bennünket, ez teszi elviselhetőbbé a betegség fájdalmait. A klinika hiralója tudományos oktatást is végez, felel a betegek kérdéseire — vidám, szórakoztató műsora mellett. Könyvtér, újsághoz könnyen hozzájuthatunk, a kórtermünkben sakk is van. Azok a dolgozók, akik a klinikáról gyógyulva kerülnek ki — újult erővel kezdenek mindennapi munkájukhoz.

Majsics Miklós, levelező

BÍRÁLATUNK NYOMÁN

A Néplap november 29-iki számában bírálat jelent meg a nádudvari földművelés-szövetkezet áruellátásával kapcsolatban. A levél szerint mi, a Debreceni Róvid- és Kötöltáru Nagykereskedelmi Vállalat dolgozói nem szálítottuk le időre a földművelés-szövetkezet által megrendelt fehérpatent harisnyákat. Az ügyet kivizsgáltuk és elfogadtuk a bírálatot, melyre valóban mi adtuk okot. A földművelés-szövetkezet azonnal megkapta a kért árut.

Még 1952 őszén kértem, hogy vezessék be a villanyt a lakásomba. Több mint egy évig húzódozt az ügy elintézésére. 1953 októberében a „Néplap“ is foglalkozott vele. Ennek nyomán a KIK segítségével a TITASZ dolgozói a napokban végre bevezették a villanyt a Magyar-Szovjet Barátság útja 27. szám alatti lakásomba — írja Kállai Endre levelezőnk, a Villamosvasút dolgozója.

AMIT KIFOGÁSOLNAK A DOLGOZÓK

A Villamosvasút a Csapó-utcán a legforgalmasabb időben, reggel háromnegyed 8 és 8 óra között egy villamosjáratot indít s emiatt nagyon sokan elkesznek a munkahelyükről. Gyakori eset az is, hogy szombaton a zsigóóra dupla kocskat indít ugyan a vállalat, de azokat két órakor kikapcsolja a forgalomból, megfedkezve arról, hogy a környező üzemek, Ruhagyár, Textilgyár, Orvosi Műszergyár és még jónéhány üzem dolgozói éppen 2—3 óra közt mennek haza a munkából. Az a kérésünk, hogy a legforgalmasabb időben állítsanak be duplajáratot a Csapó utcára.

Tóth Imre, a Debreceni Textilművelőgyártásvezetője.

Párt és pártépítés

Meg kell erősíteni, jobban kell támogatni a tömegszervezeteket!

Hozzászólás a „Néplap“ december 1-i számában megjelent „Vitatassuk meg a falusi agitációs munka megjavításának kérdéseit“ című cikkhez

A Központi Vezetőség június 27-28-i határozatának, a kormány programjának végrehajtása alapvetően attól függ, hogy a párt vezető szervei hogyan tudják felsorakoztatni és mozgósítani a párt tagjait, a párttagok legközvetlenebb rétegét e feladatok végrehajtására. E nagy feladat végrehajtása közben merül fel az a kérdés: hogyan lehet biztosítani a párttagok tömeges kommunista vezetését. Györi Gáspár elvtárs a „Néplap“-ban megjelent cikkében utal erre, és pedig úgy, hogy támaszkodni kell a meglévő nagy társadalmi tömegszervezetekre, mert a tömeges kommunista vezetését sikeresen csak így tudjuk biztosítani.

A tömeges vezetésének legfontosabb feltétele a párt helyes politikája minden időben, amely a tömegek akaratát, óhaját híven kifejezi. Miután a politika adva van, az a legfontosabb feladat, hogy ismertessük e politikát a tömegek között, hogy a tömegek megértsék és magukévá tegyék azt. Ehhez az kell, hogy a kommunista nap, mint nap a tömegek közt legyenek, hogy szakadatlanul, újra és újra ismertessék és magyarázzák a párt politikáját és mozgósítsák a tömegeket e politika végrehajtására.

Ebben a mindennapos felvilágosító munkában nagy feladat há-

ral a tömegszervezetekre, a szakszervezetekre, a DISZ-re, az MINDSZ-re. A debreceni Városi Pártbizottság munkájában ezzel szemben az tapasztalható, hogy a tömegszervezetek mozgósítását gyakran kihagyja a feladatok megoldásából, vagy azok helyett igyekszik elvégezni a feladatokat. Ez feltétlenül ahhoz vezet, hogy nem jutnak a szervezetek kellő aktivitáshoz, ennek következtében csökken a befolyásuk és tekintélyük, amely végső soron visszahat a párt tömegbefolyásának alakulására. Itt merül fel az a kérdés: hogyan irányítsák pártbizottságaink és pártszervezeteink a tömegszervezeteket, hogy azok betöltsék feladataikat a párttagok nevelésében.

Ahhoz, hogy a párt biztosítani tudja a tömeges vezetését, mindenképpel talpra kell állítani, meg kell erősíteni, jobban kell támogatni a tömegszervezeteket. Ehhez nem elég az, hogy a párttaggyűlésen megkapják a tömegszervezetekben dolgozó kommunista munkásokat a feladatokkal való megbízásra a tömegszervezetek, csakis úgy érvényesülhet, ha ismerjük e szervezetek munkáját, ha ismerjük e szervezetek feladatait. Csakis ez a biztosítéka annak, hogy helyes irányt szabhatunk meg a munkájukban. A munkájuk megismerése nem kor-

látozódhatik e szervek beszámoltatására, feltétlenül ellenőrizni és segíteni kell a tömegszervezeteket munkájuk közben. Így tudjuk növelni aktivitásukat, tekintélyüket, így tudjuk érvényre juttatni a párt vezetését a tömegszervezetekben. A dohánnyári pártszervezet pl. rendszeresen foglalkozik a szakszervezet, DISZ szervezet munkájával, ennek eredménye, hogy e szervezetek aktívan dolgoznak, melynek eredménye, hogy mozgósítják a dolgozókat, a fiatalokat a termelési feladatok végrehajtására.

A debreceni, Rákosi-telepi Dózsa termelőszövetkezetben a pártszervezet rendszeresen foglalkozik a DISZ-szel, ebben a termelőszövetkezetben a fiatalok tanulnak és a termelésben is példát mutatnak.

A tömegszervezetek segítése és ellenőrzése azonban nem általános, pedig e módszerek helyes alkalmazásával válik lehetővé, hogy a tömegszervezetek munkája nem szorul szűk korlátok közé és széles lehetőségek nyílnak arra, hogy munkájukat a párttagok tömeges nevelésében végre tudják hajtani. Ez a párttagok tömeges vezetésének egyik legfontosabb követelménye.

Tamárs László, a debreceni városi pártbizottság agit. prop. titkára

KIVÁLÓ PROPAGANDISTÁK

MATKÓ KÁROLY elvtárs négy éve propagandista. Biharnagybajomban középiskolai politikai iskolát vezet. Ő maga az SZKP történet II. évfolyamán tanul.

BALOGH GYULA elvtárs, a kabai malom igazgatója az SZKP történet I. évfolyamán vezet konferenciát. Minden foglalkozásra alaposan felkészül, hogy tudása legjavát adhassa a hallgatóknak.

Új gazdaságpolitika — új irodalompolitika

Ezen a címen tartott vitautalást péntek este a Magyar Írók Szövetségének debreceni csoportja. A bevezető előadást Kardos Pál, a csoport elnöke tartotta. Fölvetette, hogy irodalompolitikánknak is önbírálatra, megújulásra van szüksége, mert messze elszakadt a tömegek tudatától olyan szocialista irodalmat igyekezett létrehozni, amelynek még nem érték meg a föltételei, amely iránt a dolgozó tömegek éppen ezért nem érdeklődnek eléggé. Az előadás erős vitát váltott ki, amely-

ben többek között Marjai Márton, Kiss Tamás, Nagy János, Kiss Antal, Koczogh Ákos, Fábian Sándor, majd a megyei pártbizottság részéről Györi Gáspár szólt fel. A vita eredményeképpen az összegeződött, hogy bár az előadás sok lényeges hibát mutatott rá, de nem emelte ki kellően irodalompolitikánknak azokat a pozitívumait, amelyekből — az előadó szerint is — ki kell sarjadtania az új irodalompolitikának.

Állandó hétköznapi műsorszámok:

Rádióműsor

Table with 7 columns representing days of the week (HETFO to VASARNAP) and rows for different radio stations (KOSSUTH RÁDIÓ, PETŐFI RÁDIÓ) listing their daily programs and broadcast times.

Rak... Kísértetjár... rás Kiss A... ta az utol... éjszakán... volt, talán... de mondju... Abban... község me... lönös hír... este az... amint a... nyek suha... Szentanu... ott lebege... felett, ma... Akadtak... lebb me... kerthez... mit, legi... gyelték... hallottak... nyugodtan... templom... tak... Ettől... coh, a bo... a kíserte... mesebb t... kísértet... ket... n... k... Olyan iz... sértet a... a templ... két is ell... Csinyi... hozni a... dűbbe gu... mese utá... ge azzal... tesson m... fess a h... fél egyed... Csinyi... Dessewffy... zott Toka... dig ott é... keemere... oldalon é... kamazra... lett, Nem... dül addig... A pü... nésot n... káplanna... tábori le... roslava... jának az... egyik fő... lelkész... meg Me... ben. Mir... tekintett... még a ka... te, hogy... A hív... tette. N... Horthy... elv, hog... halni m... isten ál... Szükség... a hadse... Bevon... részegre... város h... séges" ... jes cig... sen fog... ben új... eset, ho... A t... gyeri t... már ne... be, har... józan... az utá... nagysz... késznel... ezredné... A IV... tisztele... mosvas... hogy a... pótko... közö... tésének... tel a... készült... se új... gozókn... 53

RAKAMAZTÓL-GÖRBEHÁZÁIG

I.

Kísértetjárás

Rakamazon azóta sem volt kísértetjárás, mióta Csinyi András Kiss Anti komájával megfogta az utolsó kísértetet egy nyári éjszakán. Pedig ez már régen volt, talán 20 éve is van már. No, de mondjuk el sorjában.

Abban az időben a tiszamenti község megszokott nyugalmát külföldi hír kavarta fel. Kísértet jár oste az utcán. Többen látták, amint a Tisza felől egy fehér árnyék suhant a templomkert felé. Szentanuk látták azt is, amint ott lebegett egy darabig a bokrok felett, majd eltűnt nyomtalanul. Akadtak kíváncsiak, akik közelebb merészkedtek a templomkerthez, de azok sem láttak semmit, legfeljebb, ha nagyon figyeltek, valami furcsa suhogást hallottak... Ha hallották is, nyugodtan azt hitték, hogy a templomtorony baglyai huhogtak...

Ettől kezdve a kútnál, a piacon, a borbélynál, mindenütt csak a kísértetről beszéltek. A legrejtélyesebb történeteket mesélték a kísértetről. Elviszi a gyermekeket... megrontja az asszonyokat... csapást hoz a falura... Olyan izgalomban tartotta a kísértet a falut, hogy alkonyat után a templomkertnek még a környéket is elkerülték az emberek.

Csinyi András nem könnyű kihozni a sodrából, de már ő is dühbe gurult, amikor a sok rémsége után egyik reggel a felesége azzal állt elébe, hogy csináljon még egy zárat a kapura, mert a házajtóra, mert ő bizony fél egyedül.

Csinyi András Kiss Antival Dessewffy gróf szülőjében dolgozott Tokajban. A naplemente mindig ott érte őket a hegyen. Mire lekecmeregtek a meredek hegyoldalra és hazagyalogoltak Rakamazra, bizony késő éjszaka lett. Nem csoda, hogy félt egyedül addig a fiatalasszony. Külö-

nösen, amikor olyan rémségeket beszélnek mindenütt a kísértetről.

Amikor Csinyi már nem tudott tovább maradni az asszonytól, elhatározta, hogy megcsináltatja a zárat, de előbb megleszi azt a beste kísértetet, hátha nem is igaz abból egy szó sem, csak vénasszonyok kitalálása az egész.

Nem volt ijedős természetű, de gondolta, egyedül mégsem vágnék neki ennek a „kísértet-vadászatnak”. Addig beszélt Kiss Antinak, míg az is ráélt, hogy este megleszi a kísértetet, sőt meg is fogják.

Atig várták az estét.

Mikor már jól beesteledett, mindenre elkészülve, egy-egy kiadós szőlőkaróval megindultak hazafelé. 10 óra is lehetett már. Ilyenkor nyáron, a nagy dologidőben amúgy is hamar elcsendül a falu, hát még így, kísértetjárás idején. Egy teremtett lélekkel nem találkozhat az utcán, így aztán nem láthatta senki, amint elbújtak a templomkert bokrai között. Ott ültek már vagy két óráig is, de nem történt semmi. Egy kőbörökete kutyánál egyebet nem láttak.

— Rá kéne gyujtani — morgogta Kiss Anti — a pokol összes kísértetét, mert ők itt tovább cigarettáznak nélkül.

— Psszztt — intette csendre morcos barátját Csinyi.

— Most tán lesz valami. Lett is. A tokaji út felől egy fehér árnyék suhant át az úton és eltűnt a bokrok között. Egy negyedóra is eltelt, de semmi mozgás. Biztosan a szemünk káprázott — gondolták Csinyiek, amikor egy fekete árnyék tűnt fel a tér pa-

lak felőli oldalán. Egy pillanatra megállt, körülnézett és amint látta, hogy az egész utca, az egész falu kihalt, gyorsan besurrant a bokrok közé.

Most már nem kellett negyed-órát várni, hogy valami történjék. Alighogy elnyelte a bokor a fekete árnyat, halk suttogást, némi hangokat hallottak Csinyiek. Négykézláb, óvatosan a hang irányába kúsztak. Már ott voltak a bokornál, ahonnan a gyanús neszt hallották, amikor Kiss Anti bele-tenyerezt valami tövisbe és akaratlanul elkáromkodta magát.

Megcsörrent a bokor és valami nőszemélyre szaladt ki belőle, egyenest a kertek alja felé, a Tisza irányába.

— No, ezt elszalasztottuk — morgogta Csinyi. De jóformán még be sem fejezte, amikor egy fekete ruhás alak mászott ki a bokorból. Valamit hebeggett, amit nem értettek. Amikor Csinyieket meglátta, el akart szaladni, de alig tett három lépést, lecsúszott róla a nadrág és hasraesett. Liába rugdalózott, sehogyan sem tudott felállni, mert teljesen begabalyodott a lecsúszott ruházatba. Kiss Anti bosszantotta, hogy miatta nem sikerült a kísértetfogás, de gondolta — ez az alak is a kísértetnek tartozik. Egyenesen rávetette magát. A sötét alak meg sem próbált ellenkezni, csak dadogott.

— Ki vagy? — kérdezte Kiss Anti. — Felelj, mert beléd fojtom a szusz!

— Minden jólélek dicséjre az urat... Szüzanyám segíts... Uram irtalmazz nékem bűnösnek... — hebeggett, dadogott a kísértet cimborája.

II.

A tábori lelkész

tett az irodán a leveleket ellenőrizni. Legkedvesebb szórakozása volt a más leveleink az olvasása. Aranyhegyű töltőtollával kéjelegve húzta ki a levélből szokatlan részleteket, ahol csak halvány említés volt arról, hogy „jó lenne már hazamenni”.

— Nem tudom, miért nem érzik jól ezek a marhák itt magukat? — morgogta nem egyszer az ezred-segéd tisztnek. Ennek a sok bűdös bakának sehogyan sem megy a fejébe, hogy milyen nagy dicsőség a hazáért meghalni. Hiába kiabálom ki a lelket a táborigén a hazaszeretetről, az isten végtelen kegyelméről, mely megszabadítja őket az árnyékvilág minden szenvedésétől — ezek mindenképpen haza akarnak menni. No, majd adok én ezekben hazamenésről ábrándozni — és dühösen széttépett egy levelet, amelyben az egyik katona halvány célzást tett a kószat minőségére. Engedélyt kért az ezredestől, hogy a reggeli órákban táborigén misét celebrálhasson. Ugy gondolta, hogy az isteni malaszt hirdetése mellett közvetlenebb hangon is szól majd a katonákhoz. A mise előtt többször jól

meghúzta a demizsont, amibe tegnap „vételeztetett” tiz liter bort a miséhez. Napok óta 20-22 fokos hideg volt, szükségeltetett az isteni szeretet melegét egy pár liter borral megtoldani.

A kemény hidegben csontig fátyott bakancsban dideregve várták az agyoncsigázott katonák az úr szent vigasztalását, melyet Megyeri táborigén lelkész úr volt hivatalos tolmácsolni.

Végre megérkezett a lelkész úr és két ministráló honvéd segítségével megkezdte a misét. A katonák unott képpel hallgatták a misét s szinte felvidultak, amikor a pap befejezte a mondókáját. Szentül azt hitték, hogy most mehetnek vissza a bunkerbe, fagyott csontjaikat felmelegíteni. De még csak most következtek a táborigén lelkész úr „közvetlen” szavai.

A táborigén pap végigment a sorokon és mindenkitől megkérdezte:

— Na fiam, löttél-e már agyon ellenséget?

Nem nagyon lehetett az „eredménytel” meglegedve, mert a szemle végén egy „lelkésítő” beszédet tartott a katonák előtt.

— Kedves bajtársaim! Ugy ta-

— A mindenségit! — kiáltott fel Csinyi — hiszen ez az új káplán, Megyeri káplán úr.

— No, ezt jól megcsináltuk — dörmögött Kiss Anti. — Kísértet helyett papot fogtunk.

— Jaj, ne szóljanak senkinek az isten szerelméért — szólalt meg végre a begyulladt káplán. — Pénzt adok, bort, amit csak akarnak, csak ne szóljanak az esperes úrnak, de senkinek se. Jaj, elcsapnak, ha megtudják.

Csinyiek látták, hogy itt már nincs sok keresnivalójuk. Kiss Anti mérgében úgy elhajította a szőlőkarót, hogy a negyedik szomszédban kötött ki. Ezzel otthagyták az ámuló papot, mint szentpál az oláhokat.

Csinyi még a feleségének sem mondta el otthon, hogy hol volt, miért késett ilyen sokáig. Nem akarta, hogy a falubeliek faggassák, hogy volt, mint volt, hogy fogták meg Kiss Antival a kísértetet.

De mégis megtudták. Másnap már az egész falu arról beszélt. Lehet, Kiss Anti mondotta el, lehet, hogy a zajra egy-két kíváncsi asszony kidugta a fejét az ablakon és meghallott valamit. Tény az, hogy híre ment. Ugyannyira, hogy az esperes úrnak kellett közbe lépni. Persze, nem úgy tett, mint az ismert apódal püspöke, aki vasraverette a menyecskevel megcsipett káplánt.

— El kell menned a faluból, fiam — szólt hozzá atyai hangon. — Legjobb lenne, ha elmennél katonának. Ott nem ismer senki, papokra meg szükség van a hadseregben is.

Megyeri megfogadta a tanácsot, elment katonának, de hogy a bebizonyítása, hogy nem mondott ő azért le a szép asszonyoktól, a búcsúvacsorán tiszzer is eldölgölte: „... Eladom érte a reverendát...”

pasztalom, hogy legtöbbször méltatlanul eszitek a kincstár kenyereit, méltatlanul vesztitek fel a szoldot és a frontkatonáknak kijáró bőséges eledelt. De méltatlanok vagytok az úr nagy kegyelmére is. Nem úgy harcoltok, ahogy a kiképzésen tanultatok, ahogy én hirdetem nektek a multikori szentmisén is. Ezért én óva intelek benneteket atyámfiai, hogy isten kegyelmével ne éljétek vissza, aki nagy jó kedvében és irtalmasságában eddig megőrizött benneteket. Ne kíméljétek hát magatokat, hanem bátran menjetek neki az ellenségnek, s ha véletlenül meghaltok, ott vár rátok az örök boldogság a mennyeknek országában.

Viuuu bumm. Vágott le egy eltévedt gránát a közelben. A táborigén lelkész úr gyorsan befejezte a „szent beszédet” és sietve elhelyezkedett a szánon, amely idehozta a front közelébe a katonákhoz. Uram segíts, mormolta idegesen, közben jót húzott a táborigén kulacsból. Jóféle rum volt benne. Tegnap kapott vagy öt liter a géhá hadnagyától a bor mellé. Amúgy is szeretett inni, de így az agyüdörgés ellensúlyozására még jobban esett egy kis szíverősítő az „uram irtalmazz” mellé.

PALLAS IMRE (Folytatjuk)

NYITOTT SZEMMEL

Elvész 20.000 munkaóra

Húszezer munkaóra — nagy idő. Végezzünk csak egy gyors számvetést. Egy családház felépítéséhez — hozzávetőlegesen számítva — 1000-1500 munkaóra van szükség. 20.000 munkaóra alatt tehát 14-15 ilyen családházat lehetne építeni.

Ez rengeteg idő, mégis elvész a gyakorlati élet számára.

★

A Debreceni Magasépítési Technikum az elmúlt év tapasztalatai alapján az ország legkiválóbb magasépítési szakiskolája. Ők szerezték meg a Rákosi Mátyás tanulmányi verseny első díját. Kiváló tanárikaival kiváló szakembereket képez ez az iskola. Ahogy mondják, több diák tapasztalt mesterrel is felveszi a versenyt a gyakorlati munka területén. Az iskola tanulói ugyanis az építkezés technikáinak nem csak az elméleti, hanem a gyakorlati részét is elsajátítják.

Egy tanévben 80.000 óra áll ilyen célból rendelkezésünkre. Ennek a nagy időnek jelentős részét nem tanteremben, hanem az udvaron töltik: ez az ő kísérleti műhelyük. Ott építkeznek. Az idősebb tanulók munkája azonban már jóval túljutott a kísérleti jellegre. Olyan alapfalakat, felmenő falakat, vagy boltíveket emelnek, hogy még a Tatarozó Vállalatnak is dicsőségére valna. Persze, ezzel nem mondunk túlsokat! (A szerk.) Inkább mondjuk azt: becsületes, minőségi munkát végeznek.

A diákok kétségkívül abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy a tanulatukat nem csak az iskola befejezése után tudják kamatoztatni. Sőt tanulmányi munkájuk szervezésén és közvetlenül összefügg a gyakorlati élettel.

Az iskola tanári gregója látják: nagy lehetőségeket rejt ez a tény magában. Borboly András elvtárs, az iskolai pártszervezet titkára évekenkel ezelőtt felvetette a gondolatot, az iskola udvara helyett a gyakorlati életben kel-

lene foglalkoztatni a tanulókat. Ez a megoldás az élet és az iskola részére egyaránt hasznosabb lenne. Tóth Zoltán építész-mérnök, műhelyfőnök kizárhatatlanul, hogy a diákoknak kb. 20.000 óra állna ilyen célból rendelkezésére. Komoly szakemberek irányítása mellett — szintén az iskola biztosítaná — évenként több család házat építhetnének fel. Ez a megoldás pedagógiai szempontból is hasznosabb lenne, mert ahogy mondja Tóth elvtárs — a tanulók jobban éreznék munkájuk értékét. A diákok nyári foglalkoztatása különböző építkezéseken bizonyítéka ennek. Komoly minőségi munkát végeztek mindentől. Nem beszélve arról, hogy ez jelentős anyagmegtakarítást is jelentene. Hiszen a tanulók rengeteg anyagot használnak el tanulmányi munkájukhoz. Tíz ezer számra forgácsolódnak a téglák, nem is beszélve a mészből, cementről, szigetelő lemezből és bitumenről.

Szép és hasznos az ötlet. Kivitelezése mégis minden esetben megbukik az illetékes szervek közönyén.

Ahogy Turcsányi elvtárs, az iskola igazgatója elmondja, ahhoz, hogy tervüket megvalósíthassák, az építészeti minisztérium oktatási osztályának engedélyére van szükségük. Az oktatási osztály egyet is ért az ötlettel — a kivitelezés mégis megakad a főosztályok bürokráciájában, nemtörődömségében.

★

Jó lenne, ha elgondolkoznának ezen az illetékesek és ne csak bólogatnának és helyeselnék a tervet, hanem el is hártanák a akadályokat a végrehajtása elől...

— O. Gy. —

Selejtből új motorkocsik

A IV. Világifjúsági Találkozó tiszteletére a debreceni Villamosvasút dolgozói vállalták, hogy az 51. számú motorkocsit pótkocsiból átalakítva a találkozó napján átadják rendelkezésére. A motorkocsi egy helyett a vállalt határidő előtt elkészült. A Béke-Világ tanács ülése újabb lendületet adott a dolgozóknak. Serényen folyik az átadás és 51-es motorkocsik át-

alakítása. Az 52-es motorkocsi pedig már el is készült, holott a terv szerint csak ez év végére kellett volna elkészíteni. A munkából a festőbrigád is kiveti a részét. A dolgozók olyan újakból varázsolnak most újakat, amelyekkel korábban már selejtből dobták.

Kállai Endre, a debreceni Villamosvasút segédmunkása.

Helyes kezdeményezés

A minisztertanács és a földművelésügyi minisztérium határozata a megyei gépállomási igazgatóság kétéves minőségi ellenőrzőképző tanfolyamot tartott, hogy majd a téli gépjávitások minőségét megfelelően képzett ellenőrökkel ellenőrizhessék.

A tanfolyam résztvevői a vizsgán bebizonyították, hogy nem volt hiábavaló a tanulás. Nagy Gábor, a hajdúböszörményi gépállomásról, Górdó István az egyetemes gépállomásról, Bói József a

zsákai gépállomásról kiváló eredménnyel vizsgáztak. Leffer Lajos, a tiszacsegei, Kovács János, a hajdúhadházi, Káposzta Sándor, a tiszapolgári és Polgári Sándor, a bagotapuzsai gépállomás traktorosai is élen jártak a tanulóban.

A vizsga során az ellenőrök versenyre hívták ki egymást, hogy gépállomásuk a téli gépjávitásokat a legjobb minőségben és határidőre végzik el.

Bedő 612 százalékra teljesítette burgonyabegyűjtési tervét

Az őszi kapások begyűjtésében indult verseny határideje november 30-án lejárt. A verseny kezdeményezője a nagylétei járás volt, mégis lemaradt a versenyben. Az első helyet most is, mint tavaly, a biharkeresztési járás érte el, a nagylétei járás a második helyre került. Versenyfelhívásban tett vállalását nem teljesítette, a határidőket sem tartotta be. A járási tanács begyűjtési osztályának az volt a véleménye, hogy a verseny megnyerésére nem is számíthatnak, hiszen sok hátrálékos van a járásban. Ahol ilyen vélemény alakul ki, ott valóban nem is lehet számítani az elsőségre.

A legutolsó: a debreceni járás lett. A járást különösen Nyíradony, Nyírmártonfalva, Fülöp és Hajdúdorog húzták vissza a versenyben, szinte koloncként nehezédtek a járásra. E községek tanácsa nem sokat törődött a begyűjtéssel.

A községek között is komoly verseny fejlődött ki. Az első helyet Bedő érte el. Gabonából 103 százalékra, kukoricából 125 százalékra, napraforgóból 112 és burgonyából 612 százalékra teljesítette begyűjtési tervét. Második helyre Almosd került, míg Darvas, a gabonacsata hőse, ebben a versenyben csak a harmadik helyezést érte el.

A tsz-ek közötti versenyben első a hajdúböszörményi Vörös Csillag, második helyre a halápi Új Barázda került.

Híd épül a pusztán

A falu alatt kopár legelő volt. A sziklás messziről elárulta, hogy ez a föld nem terem semmit, még libalegelőnek is gyenge, csak a szöcskék élnek meg rajta. A balmazújvárosi szegény embe- reknek régen csak a minstelenség, keserűség jutott, mert ugyan ki törődött akkor az- zal, hogy a sziket ter- mővé tegyék. Ha meg aszályos esztendő volt, nemcsak a sziken, de a többi földeken is alig termett valami. Egy- egy nehéz esztendő gyakran nemcsak a földet, hanem még a kis háziállatát is elvitte a szegény embernek.

A Vörös Meteor teljesítménye

A pusztának ez az egykori képe most meg- változik. Csatorna épül a szikes legelőn s az alkotó kezek nyomán termővé válnak az egy- kor még hasznave- hetetlennek látszó föl- dek. Amit pártunk meg- ígér, azt meg is való- sítja. A hitetlenkedők szemelátára épül a Ke- leti Főcsatorna, s az asztálytól oly sokat fe- nyegetett földre elhoz- za a Tisza vizét. Szá- raz, esőtlen nyár ide- jén a Tisza vizétől disz- lenek majd a vetések s örökre eltűnik az em- berek szívéből az aszálytól való félelem.

A csatornát már Bal- mazújváros határá- n túl, a nagyhegyesi ha- tárban ássa a hatal- mas teljesítményű Vö- rös Meteor kotrógép-

Naponta 30 méter hosz- szan ássa meg a csa- tornát fél szélességben. Megkíméli az embere- ket a legnehezebb föld- munkától, a kubiktól... A gép az ember legjobb barátja lett. A balmazújvárosi és nagyhegyesi határnál már 20 méter magas- san emelkedik a híd a pusztá fölé, s mire el- jön a tavasz, a híd alatt már folyik a Ti- sza vize. A hidon autók, szekerek, gyalo- gosok közlekednek.

A téli tagyban sem szünetel a munka

A tavoly szemlélő azt hinné, hogy szünetel a híd építése. S úgy gon- dolja, így is van ez rendjén, hiszen tél van... Ha közelebb megyünk, mégis azt látjuk, hogy dolgoznak rajta. A pilérek már készen vannak, most a tartók épülnek. A be- gyékényezett főtartók- ról gőz tör elő. Bár a főtartók alján jégesa- pok lógnak, a beton mégis köt. A gyékény- nyel befedett betont gőzzel melegítik, így szilárdul — köt a be- ton. Hatalmas ereje van az emberi tudás- nak. Nem akadályoz- hatja meg a munkát a tél sem. A betontól mintát vesznek és el- küldik Budapestre a műegyetemre, ott meg- vizsgálják a beton mi- nőségét. Fontos, hogy a hídhoz felhasznált anyag minősége és így

a híd teherbírása is megbízható legyen. Közel negyvenen dol- goznak a hídépítésnél, s valamennyien nagy- szerűen helytállnak a munkában. Különbséget talán nem is lehetne tenni, melyik bri- gád dolgozik a leg- jobban. Valamennyi brigád munkája egy- formán fontos ahhoz, hogy a munka össz- hangja biztosítva le- gyen.

A nagy erő

Papp Gábor brigádja az egyik legnagyobb feladatot, az ácsolást végzi s a legnehezebb helyzetben is helytáll- nak. Sem fáradságot, sem akadályt nem is- mernek, csak egy gon- dolat futi őket, az, hogy amit elvégeznek, pon- tos és jó legyen.

Szilvágyi Sándor bri- gádjával a vasbeton- szerelésnél dolgozik. A brigád tagjainak na- gyobb része két-három éve dolgozik együtt. Kapkodás nélkül, nyu- godt, biztos mozdula- tokkal dolgoznak. Össz- hangban, s mint a gép alkatrészei, úgy egészí- tik ki egymás munká- ját. Szeretik szakmájuk- at. A kiváló munkáért már többször kaptak kitüntetést. Szilvágyi Sándor, a brigád veze- tője háromszor kapta már meg a „Szakma legjobb dolgozója” cí- met, kétszer kapott sztahanovista okleve- let. Az ő brigádja „Az ország legjobb vasbe- tonszerelő brigádja” címet viseli.

Katona Gábor szta- hanovista főgépész a betonzásnál dolgozik. Mozgékony ember, ő

javitja az összes gépe- ket, mindenütt ott van, ahol valami hiba elő- adódik. Kiváló munká- jáért Katona Gábor is „A szakma legjobb dol- gozója” címet érdemel- te ki. Az ősz elején egy- szer 60 órát dolgozott egyfolytában alvás és pihenés nélkül. A nagy munkában észbe sem jutott, hogy már két éjszaka és két és fél napja dolgozik megsza- kítás nélkül. Sürget az idő, minden perc drá- ga.

1954 április 4-én már a Tisza vize folyik a csatornában

Mire kátavaszodik el- jön a szántás-vetés ide- je és a paraszt embe- rek a magot a földbe teszik, a Keleti Főcsa- torna vize is eljut a balmazújvárosi határ- ba. 1954-ben már a Ti- sza vize öntözi a növé- nyeket a csatorna men- tén s akkor a földeken, ahol pár évvel ezelő- t még a szöcske is alig élt meg, hatalmas rizs- táblák, öntözéses ker- lészetek lesznek a ter- melőszövevényekben. Egy mozdulatba kerül, csak a szilápeket emeli fel a gép és máris öm- lik a víz a szomjazó nö-vényekre. A termések megduplázódnak, emel- kedik az életszínvonal. Hajókürti zajára ébred- nek az emberek, hajó viszi majd a dolgozó parasztság bőséges ter- mését a városi dolgo- zóknak. Cserébe ipar- cikket, mezőgazdasá- gi felszereléseket hoz majd a várostól a pa- rasztságnak.

Csomós Mihályné.

Határidő előtt teljesítette tervét a Debreceni Tervező Iroda

Elenjáró üzemeink példáját követve mi is vállaltuk, hogy egy évi munkát 11 hónap alatt teljesítsük. Vállalásunknak eleget tettünk, no- vember 30-ig évi tervünket 100,7 százalékra túlteljesítettük. Sztahá- novistáink száma ebben az évben megkétszereződött. Jelenleg 6 jel- vényes sztahánovistánk van, így Bily Gábor építésmérnök, Ba- lás János gépészmérnök, Gavrilov Szergej gépészmérnök, Oláh János műszaki rajzoló, Sztraka Gyula gépészmérnök és Szabó László gépkocsivezető. A jelvényes sztahánovisták az iroda műszaki dolgozói létszámának 7,5 százalékát teszik ki. A sztahá- novistákon kívül 2 dolgozónk: Bily Gábor és Fésűs János elnyerte az „Építőipar kiváló dolgozója” címet is.

A hivatalos állami kitüntetésen túl az irodától is számos dolgo- zónk részesült jutalomban. Az első negyedévben 2, a második ne- gyedévben 17, a harmadikban 20 és a negyedik negyedévben 13 dolgozó kapott pénztutalmat, összesen ez évben mintegy 23.000 forintot. Az egy főre eső jutalomösszeg átlag 440 forint. A jutalmazottak között sokan vannak olyanok, akiknek teljesítménye megközelíti a sztahánovista szintet. Ez azt jelenti, hogy a jövőben tovább emelke- dik a Tervező Iroda sztahánovistáinak száma.

GYÖRFI ALBERT Tervező Iroda.

Asszonyoknak

Néhány hasznos tanácsot sze- retnénk adni e héten az asszo- nyoknak. Minden háznál talál- ható rongyosfejtő teli harisnya, zokni. Ne dobjuk el, jó stop- polócérnát gombolyíthatunk

magunknak rongyosfejtő haris- nyából. Egy harisnya szárából annyi fonalat gombolyíthatunk le, hogy elegendő egész évben a család harisnyáinak megjavi- tásához.

A száraz bab első leve amon- iák tartalmú mosószert tartalmaz. Amíg a bab leveles a második levében fő, első levé- ben kimoshatjuk szövetszok- nyánkat, vagy szövet gyermek- holmit.

A téstalevet általában ki szoktuk önteni, holott a tésta- léből, ha zsírban pirított hagy- mára öntjük, hagymalevest kap- punk. Egy kis csipetkével — jóízű étel.

Milyen a téli divat?

A nők tulajdonsága, hogy szeretnek izlésesen, divatosan, szépen öltözködni. A multban csak a kiváltságos osztály tag- jáit szolgáltatta a divat. Ami al- kor divatos volt, ahhoz a mun- kásszöcskék nem tudtak hoz- zájutni. Ma minden dolgozó nő- nek módjában van izlésesen, szépen öltözni.

Az évek, évszakok váltakozá- sa mindig hoz valami újat, ér- dekeset asszonyaink számára. Az elvált tavasszal, ősszel, különösen nagy teret hódított a korábbi divat. Talán mert hosszú évekig megfledkeztek divattervezőink: erről a szép anyagról, azért került most olyan elsőprű cróvel minden más anyag elő a korábbi divat. Rengeteg kosztümöt, kiltakab- tot készítettek belőle. A téli divatanyag, a duffin lett, amely minden színben kapható. Külö- nösen célszerű újallan, egy- vagy kétszoros, esetleg villon három-négy fagombbal gombó- lódó mellényeket készíteni be- lőle. Sárga, almazöld, vagy pi- ros színben lényegnek és fut- tal asszonyoknak egyaránt igen elegáns viselet.

A szöcskék továbbra is egye- nes vonalúak, majdnem szűkek.

Az ősszel nagyon közkedvelt lett a hátul nyitott egymásra- hajló, csipőn pár gombbal ösz- szefogott szoknya. Ez az „új- vonalú” szoknyaszabás azonban sokszor már az izléstelenség határát súrolta. A szoknya olyan szűk volt, hogy a két szárny minden lépésnél szét- nyílt s többet mutatott, mint amennyire a járólélek kíván- esik voltak. Nem mondjuk, hogy ez a szoknyafazon nem szép, de ha ilyet csináltunk, ne takarékoskodjunk az anyag- gal, szabjunk jó bőre, hogy hát- tul legalább 15—20 centire egy- mára hajoljanak a szélek s a sietős lépéscknél se nyiljanak túlságosan szét.

A téli kabátvásárlás sokszor gondot okoz asszonyainknak, mert hiszen nem vehetünk min- den télen újat, sőt még minden két évben sem. Ugy kell tehát a színt és a fazon megválasz- tani, hogy évek múlva se men- jen ki a divatból. Tartósan dí- vatos példaként a fekete és a sötétzöld szín. Már évek óta vi- selik a zöld kamatot is. A ka- bátok főleg simavonalúak, a prémdiszítés kedvelt minden színnel.

KÜLFÖLDI VENDÉGEK DEBRECENBEN

Albán nőküldöttek és a chitaj ügyvédnö látogatása a debreceni Ruhagyár napköziotthonában.

GYERMEKEKNEK

A CSALÓ FARKAS

Elt, elédeglélt az öreg kecske kis fiával. Szomszéd- ságában egy szürke farkas lakott. Vénységére azonban elompu- tult a fogai, így hát ravasz- sághoz folyamodott.

Egyszer a kecske szénáért ment és ez alatt a farkas esel- tel bejutott a házába és felja- rta a kis kecskére.

Hazatért a kecske. Kereste a fiait, de bizony csak egy kis cso- má farkasszört talált. Tudta mindjárt, hogy lettek a kis kecs- kéké.

Elment a farkashoz és így szólt hozzá:

— Add vissza a fiaim!

— Nem adom felelte a farkas.

— Nem adod? — kérdezte fe- nyegetően a kecske. — Nos, ak- kor állj ki velem, megbirkózunk életrc-halálra!

Megijedt ám a farkas, s szaladt a kováchoz. Megkérte szépen: élesítse meg a fogait. De, mivel szugori is volt ökel- me, elhatározta, hogy majd be- csopja a kovácsot és fizetségnek magával vitte egy nagy borsá- kot. Telegyűlte levegővel, a tete- jére pedig két darab csontot tett. Azt mondta a kovácsnak, hogy hús van benne.

A kovács hozzáfogott a mun- kához. Mikor már élesek voltak a fogai, a farkas köszöntet sem monda, megindult hazafelé. Igen ám, de a család mindig napfényre kerül! Amint a ko- vács kinyitotta a borsákokat, az egyik csont megkarcolta az aj- kát. Mérges lett nagyon, s ro- hant a farkas után.

— Állj meg! — kiáltotta. — Az egyik fogadat elfelejtetem meg- élesíteni!

A farkas megállt, kitátolta a száját és az ügyes kovács har- pófogójával mind egy szál- gá ki- húzta a csaló fogait.

Ordított a farkas, ahogy torkán kifért, de már ordítka- tott!

A kecske is elhatározta, hogy a küzdelem előtt megélesíteti a szarvát. Elment ő is a kovács- hoz egy nagy borsákkal.

— Élesítsd meg a szarvamat — kérte, — megfizetek érte.

A kovács először nem hitte neki. De a kecske kibontotta a zsákok — tele volt az hússal. Ezért a kovács tühegyesre re- szelte a kecske szarvát.

Másnap reggel volt a küz- delem. A kecske éles szarvával egy másodperc alatt felvágta a farkas hasát, a kis kecské- ked pedig szépen kisételtak.

Ugy kellett a gonosz rablónak!

Pá- irodalo- írók, k- alkalm- köztül- debrec- bá, ér- gunk a- nem a- ket, a- nyitót- arról. A- tott, h- irodala- alkotó- Igy jü- Ennek- munka- hogy a- szerül- meggy- dolgoz- rovató- a meg- egy, b- széless- D- költő, k- kutató- a mag- nagy- dalmi- véség- tömör- molyo- tok s- nevé, misszi- szerző- Megye- sem h- színes- sunke- de m- gozó- hogy- szeti- szet- rá, h- mel- h- hivat- tudja- Nem- nap hos- domboc- gas, de- az erre- egy ke- Egyik- gelyezi- egy év- Kugelva- ezen a- remteté- dek va- vágat!

A Szocialista kultúráért

A „NÉPLAP” ÚJ ROVATA

Pártunk hajdú-biharmegyei lapja eddig is foglalkozott az irodalom és művészet kérdéseivel. Egy-egy nevezetes évforduló, irók, költők, művészek születésének vagy halálának emlékkönnep alkalmát adott méltató cikkek megírására. S ha ritkábban is, de köztük a Néplap bírálatot, könyvtármertelést is. Olykor egy-egy debreceni vagy környékbeli költőnek a verse tette változatosabbá, értékesebbé a lap hasábjait. Foglalkozott megyei pártjásaink a mai irodalmi és művészeti élet eseményeivel is. És pedig nem csupán följegyezte a színházi bemutatókat, a hangversenyeket, az irodalmi előadásokat, a képzőművészeti kiállításokat megnyitót, hanem ismertette azok lefolyását, ítéletet is mondott arról, ami a közönség: Debrecen dolgozóinak elé került.

A „Néplap” szerkesztősége most arra az elhatározásra jutott, hogy mindezeket az eddigi szétszórta, alkalmasszerűen közölt irodalmi és művészeti vonatkozású cikkeket, esetleg irodalmi alkotásokat egy rovatba tömöríti minden vasárnapki számban. Így jött létre a Néplap „A szocialista kultúráért” című rovata. Ennek a rovatnak azonban többet kell jelentenie, mint az eddigi munkánk tömörítését, összegezését. Az új rovat annyit jelent, hogy megyei pártjásaink kulturális működése rendszeresebb, területekben, elvált lesz. Azt szeretnénk elérni, hogy Debrecen és a megye művelődésre vágyó, irodalom és művészet iránt érdeklődő dolgozóinak megismerésük, vasárnaponként érdeklődve várják ezt a rovatot, mint amelyről tudják, hogy elgáncolja őket az országos, a megyei és a helyi kulturális élet eseményeiben, s hogy egy-egy, bár rövidebb lélektető szépirodalmi alkotással: verssel, elbeszéléssel is megörvendeztetli őket.

Debrecennek és Hajdú-Bihar megyének vannak már irói, költői, akiknek a nevét országosan ismerik. Vannak irodalomkutatóink és műbírálóink, akik becsületet szereztek maguknak a magyar tudományos és irodalmi életben. A Kossuth Egyetemen magyar irodalmi és orosz tanácskei valóságos tüzehelyei az irodalmi és művészeti kultúrának. A Magyar Írók Országos Szövetségének népes és tevékeny csoportja működik Debrecenben, tömörítve az „Epi t u n l” c. folyóirat körül, amely egyre komolyabb szerepet kezd játszani a magyar szépirodalmi folyóiratok sorában. Debrecen színháza, amely mellán viseli Csokonai nevét, egyrészt a város falai közül ki-kiszállva hatalmas kultúrmissziót végez az egész megyében, másrészt nagyon jó nevet szerzett magának az évenkénti budapesti vendégjátékaival is. Megyei Népi Együttesünk a bukaresi Világ Ifjúsági Találkozón sem hozott szégyent ránk, s a Sztaniszlavszkij Studio munkásszínészei fővárosi színpadon is megállták már a helyüket. Városunkban és megyénkben tehát eleven, szocialista kultúrát léteztetünk, de mindez nem eléggé tudatosan él még Hajdú-Bihar megye dolgozó népének a szívében. Pedig népünknek is szüksége van rá, hogy tudja, hogy büszkélkedjék vele, milyen irodalmi és művészeti értékek teremnek itt, az ő körében; az irodalom és művészet munkásságának is szüksége, talán még nagyobb szüksége van rá, hogy tudja: megyéjük, városuk népe szerető és szigorú szemmel figyeli fejlődését.

A „Néplap” „A szocialista kultúráért” rovata akkor tölti be hivatását, ha ezt a kölcsönös hatást meg tudja teremteni, ébren tudja tartani.

A Debreceni Trió kamaracstje

A Debreceni Trió (Nagy Ilona—Miklósi—Erdély) jóllehet hangverseny előterbe helyezi a Kérdést: mennyire szükséges van Debrecennek a zenei közélet fejlesztése érdekében a többi kamarahangversenyre. A zenekör művek hatalmas mennyisége tárolódik kimeríthetetlen gazdagsággal a kamarazene irodalmában. A szépségek ez a hűbőgő tárházát szélesre tárni a nagy tömegek előtt, hogy minél több gazdagodjanak és gyarapodjanak új és eddig ismeretlen élményekben. Eppen ezért fokozott örömmel kell fogadnunk ezt az irányítástól kezdődő kezdeményezést. A műsor első száma Haydn G-dúr triója zavartalan folytatásul a híres akadémikus neodantával szolgált meg. Beethoven hatalkori G-moll triójában — amely előre vitt a későbbi Prometheus és az Ercsike súlyos monumentális mondanivalóját — már hevenként magae hófokban izzott az együttes játéka, a műsort befejező Brahms H-dúr hármesében pedig az előadók milyen kiteljesítést, a remekmű férfias líráját megragadóan kifejező tolmácsolásában gyönyörködhetünk. (T. D.)

Megnyit a Kossuth-filmszínház

Pénteken este háromnegyed 8-kor Papp Lajos elvtársnak, a város tanács oktatási és népművelési osztálya vezetésének megnyitót szavai után innepélyes keretek között megnyitott a Kossuth Lajos Tudományegyetemen a „Kossuth” filmszínház. A megnyitót alkalmával a „Hajókka” a bástyák ellen” című nagyszerű színes szovjet filmet vetítette a „Kossuth” mozi, ma az „Első hangverseny” című francia film szerepel — műsorán.

Fischer Annie hangverseny Varsóban

Fischer Annie, a kiváló Kossuth-díjas magyar zongoraművész december 2-án hangversenyt adott Varsóban. A zűsűfőlést hangversenyteremben jelen volt Dráhos Lajos, a varsói magyar követ, a követség tisztviselői karával.

A varsói közönség nagy tetszéssel fogadta a magyar zongoraművész hangversenyét.

HLESZTAKOV

(Mensáros László a „Revizor”-ban)

Gogoly nem volt meglepődve a Revizor szereplőinek jótékával. „Elvesztették a tómust” — mondotta. És akkor ő maga olvasta fel, úgy, ahogy elképzelte, a tómust csodálatos bőségével. A „Revizor” egyik legnehezebb próbaköve a színpadnak, éppen a tómustok, az árnyalatok gazdagsága miatt. Komikuma nem egyértelmű, hanem a társadalmi, jellem- és helyzetkomikum legmélyéről fakad. Mulatságos már önmagában is egy nagyúri ábrándokkal s adóssággal terhelt, egy a legújabb pétervári divatban tetszelgő s mocskos padlászobába szorult világi helyzete, mulatságos önmagában az is, ha valaki „kicsikét hazudik is, kicsikét pimasz is, kicsit gyávácska is” — s szívesen adja a maga rangját magasabb rangú urat — mint ahogy Gogoly jellemzi hőst, Hlesztakovot, a revizort.

„Igy még nem nevettem, mint ma” — mondotta Miklós a Revizor bemutatója után. „Eredetileg más hatást akartam elérni” — felelte rá Gogoly. Mensáros nem Miklós céljainak jászott, hanem Gogolyénak. Könyved, jellegűs, felelőtlen volt, sohasem több, mint egy saját hazugságába beleszállt percmemberke és sohasem kevesebb, mint egy nyíltszívű s meg sem vesztegethető ábrándkergető. Mensáros beép a vendégfogadó kopott szobájába. Szolgája, Oszip ugrik s elkapja sctapácáját, köpenyét. A fiatalúr így vesz az előkelőségéből iskolát, mint ahogy percekkel előtte Oszip (Köröstyös István) ábrándozott a városról, ahol az ember megbecsül, ahol az ember legalább látszatra szebben, emberségesebben élhet. Volt Mensárosban, Köröstyösben és Selmeceyben is valami mélységesen komoly és így helyes ez. Egytől-egyig korrupt, brutális szolgái rendszerűknek, de egyben szánandóvá aljasultak is, akiktől nyitkáló, hogy nem eleven gonoszok, hanem társadalmi helyzetük szüléstette őket nyomorék jellemekké. Ki

igy, ki úgy próbál fennmaradni, Hlesztakov-Mensáros nagyvonalú tudja, hogy hazudik, de azt is tudja, hogy addig veszik emberszámba, amíg pénz van, vagy félnek tőle — hazudik tehát, „bele sem lép” s előbb a hazugság mámorára, azután szinte a tébolya ragadja magát: „Harmincöt ezer futár vágta!” — kiáltja nagyszerű révületében s a polgármesterek bárgyún bámulnak a szemébe. És amikor az itas fiatalurat aludni küldik, mintha egyszerre visszajözanodna örült képzeltéséből: „Lepihen-ni hülyeség” — mondja előbb — aztán ugyanilyen remek egykedvűséggel: „Lepihenhetek.” Ahogy itt a hazugság elragadtatását fokozza, ahogy a bemutatkozásnál egyre jobban otthon érzi magát, ahogy állandó lázban és s kicsit zavart gyávan, kicsit pimasz fölönnyel mozog — ez a kitűnő Mensárosban. És, ha még a mimikával, arcával, szemével is kísértet volna gesztusait! És, ha a kölcsönkérésnél, az udvarlásnál nem fordul vissza a bohózat primitív nevetető eszközeihez, akkor végig Gogoly eredeti szándékához maradt volna hű. Talán feltűnt, hogy nem változik sokat felvezetése után. Így volt jó. Hlesztakov csak egy pillanatra adja önmagát, amíg kiéheze az ételnek eszik. De előtte még ott hullámzik benne sikereinek emléke, s a polgármester megjelenése után már csak bába a környezetének, saját gyengeségének. Ezért tehetett úgy, mintha csak egyik lábával állna a földön, mintha nem volna igazi kontaktusa partnereivel. Nem is lehetett — s hogy ezt az illúziót jól élette benne, Mensáros díszletére mondhatjuk. Nem lehetett azért sem, mert hazugságának lepleiben élt, s nem lehetett, mert hazug környezetében mégiscsak volt az egyetlen, aki a hazugságra nem akart berendezkedni s csak múltó kalandnak tekintette.

KOCZOGH AKOS

Huszonhat forrás

(Elbeszélés)

— Na igen! Hátt ennek története van — kezdte az elbeszélést Taskó, amúgy mesteresen. — Az úgy történt, hogy mikor a Trenkánál dolgoztam, sokat sztrájkoltunk, meg mentünk május 1-én, hát valahonnan piros szegfű került a gomblyukba. Meg itt, ezen a tájon nagyon szereti mindenki a szegfűt. A virágos kertekben özőn meg özőn terem, és amikor alakultunk, nem tudtuk kitálatni, mi legyen a nevünk. Így lettünk „Vörös Szegfű” természetközvetkezett. De csak úgy mondjuk röviden, „Szegfű”.

Szép szimbólum, szép név és itt mindenkinek az a gondolata a volt grófi földön, ahol egy tájt talpalatnyi földet sem mondhattak magukénak az emberek, a „Vörös Szegfű” név alatt csodákat művelnek. Kiderült a beszélgetés közben, hogy egy holdon 14 és fél mázsa búza, 44 mázsa kukorica, 22 mázsa árpa volt az átlag és most — a disznótorban virágos kedvükben — új tervekét szönek. Amikor bekerült az asztalról a bőséges vacsora maradéka és csak a rizlinges üveg maradt ott, meg a jó pogácsa, — tovább folyt a beszélgetés. Egy-két tréfa csendit fel nagy kacagást, amit Szapora koma mond el, aztán a másik is tesz hozzá valamit, — nem is mindig kétértelműen. De a beszéd fonala is mindig oda egyenesedik ki: hogyan lesz jövőre?

— Tudja elvtárs, honfoglalás volt ez a mi utunk. Nehéz, de igaz és becsületes — szólat meg Szűcs, a házigazda. Beszéljen a jövőnkéről az elnök!.. Na, mondjad Imre. De előbb igyunk egyet, ezt is mi kapáltuk. Szép lány a fehér lábát mosta benne. — Szóval nagy terveink vannak, komolyan! — szól közbe Szabó, az egyik vezetőségi tag.

— Így van, — veszi át a szót Taskó, az elnök — mert emlékszem, még gyerek voltam, tanyán laktunk akkor is volt egy szomszédunk, nyulás Kovácsnak hívták. Anyai nyula volt, hogy vitte azt boldog-holdogtalan és mégsem fogyott el. De, hogy mennyit pénzelt belőle ez az ember! Egyszóval van egy területünk, ahol egy nyulfarmot akarnunk. No, meg méhészetet is, de a halás dolog az is... Szóval jövőre akadémézet pergetünk.

Most pedig néhány pillanatig csend támad, csak a kis vaskályhában duruzsol az akáca tűz... Taskó átveszi a szót, lát-szik rajta, hogy röpreng, gondolkodik valamin és a szeme is ragyog már az izes hortól.

— No, de van nekünk olyan kincsünk is elvtársak, amiről még nem beszélünk. Itt folyik el az arany a szemünk előtt. Mindenkinek megedni kezd a szeme, arra gondoltak: vajjon mit eszett ki megint ez a golyófejű Taskó. Hogy mennyit kufelű Taskó. Hogy mennyit kufelű Taskó, már az éjél 3 óraker nem aludtam, — folytatta Taskó. Gondolkoztam... Van nekünk

az a hegyünk. Huszonhat friss forrás bugyog itt-ott az oldalából és megy — megy a víz a semmibe és a tócsákban vadhalak, törpelaharskák uszkálnak.

A vendégköszorú újra elcsendesedik, minden szem Taskóra mered, de egyszerre gondolták, milyen igazat beszél ez a Taskó. Elvtársak, mi lenne, ha megfognánk ezt a forrást. Halastó kell ide emberek!...

— Ugy van, igaz van Imrénnek — legalább öten mondták egyszerre a jelenlévőkből, Szombat este taggyűlés elő kerül ez a tervezet. A többivel együtt...

A kopasz dombból folyik a víz. Huszonhat forrás! Tiszta, mint a kristály. Az éjparton szilipet csináznak és jövőre 20 holdon potyákká uszkálnak a 80 méter magas domb tövében. A domboldalon néhány év múlva aha és szög terem. Az eddigi kihasználatlanul szerte-folyó kristályvíz az élet forrása, — a boldogabb élet fakadása — lesz. Ebből öntözik majd a mezőt, ahol harmincnyegre fübe harap a nagytőgyűt ténen.

A „Vörös Szegfű” huszonhat forrása sok-sok ágból önti a pénzt.

— Így élünk mi itt elvtárs, a kishegy tövében, ahol egykor cselédek voltunk... Még egyet isznak, a szép lány taposta borból s hosszú köszöntés után nyugovóra térnek. És talán az éjél mindenki a huszonhat forrásról álmodik, a lapátnyi potyákról és a jövő évi dűs, zöld mezőről... a vidáman zengő hátában a szellőfűtű hullámzó búzában megett. Fábán Sándor.

fejű haris-
ya szárából
olyihatumk
és cubon
k megjaví-

alában ki
tt a tesztá-
ított hag-
alevest ka-
pctkével —

közkedve
egymásra-
mással ösz-
Ez az „új-
ás azonban
lételetenség
A szoknya
gy a két
ésnél szél-
tolt, mint
lök kiván-
mondjuk,
fazon nem
szállatunk,
k az anyag-
c, hogy há-
centire egy-
szék is a
nyilván a

is sokszor
nyáinának,
tettünk min-
meg minden
kell tehát
megválasz-
ta s me-
Partisan di-
kele és a
vek óta vi-
is. A ka-
onálunk, a
elt minden

CENBEN

a debreceni

kitöltve a
kovács har-
ny szög ki-
t.

kas, ahogy
nár ordítka

ározza, hogy
egésztelti a
is a kovács-
sákkal.

a szarvamat
etek írta.

nem hitt
kibontotta a
a hússal,
nyegyere re-
vát.

Uvott a küz-
es sarvával
a felvágta a
kecskék pe-
sz rablónak!

